

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.

Pe un an . 12 "

Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.

Pentru România și

America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502

Situația băncilor mai mari românești.

De Eugen Brote.

Afară de cele 3 bănci capitale ce le avem la Sibiu, Arad și Timișoara și-au dobândit prin capitalul lor considerabil de operație alte 7 bănci o poziție conducătoare. În părțile ardene este »Ardeleana« din Orăștie, »Patria« din Blaj și »Economul« din Cluj; cari concentrează afacerile financiare de pe teritoriile întinse ale Hunedoarei, Târnavelor și ale Câmpiei. În părțile ungurene »Silvania« din Șimleu dominează Selagiul nordic și »Bihoreana« din Oradea-mare Biharia sudică. În părțile bănățene este »Oraviceana« din Oravița pentru ținuturile muntoase și »Luceafărul« din Vârșet pentru șesul Dunării, cari s'au ridicat peste celelalte bănci. Toate 7 dispun după bilanțul lor ultim de un capital de operație de peste 28 milioane și jum. de cor. ceva mai mult decât jumătate din capitalul băncilor capitale, așa că cele 10 bănci, cari stau în fruntea organizației, operează cu 81 milioane, sau tocmai cu jumătate din întreg capitalul ce circulă. Cele 7 bănci dispun numai de 7¼ milioane fonduri proprii, restul este compus din 13¼ milioane depuneri și din 8 mil. credite. Rezultă deci din forma în care s'a alcătuit acest capital de operație, ca și la băncile capitale, aceiași mare cerere după capital, care nu poate fi satisfăcută.

În comparație cu bilanțul anului 1906

capitalul a sporit cu 4½ mil. Peste o treime din acest spor a fost acoperit de bănci prin emisiuni nouă de acțiuni și prin capitalizarea veniturilor fondurilor de rezervă, peste jumătate mil. prin depuneri nouă și restul prin credite. Numai cele 2 bănci bănățene n'au făcut emisiuni nouă de acțiuni, celelalte 5 au vărsat un capital nou de 1 mil. 300 de mii; »Bihoreana« ea singură a atras 600 mii pe calea subscripției. Se manifestă însă în mod vădit, că sporul cererii de capital nu ține pas cu sporul tendinței de păstrare. Suma depunerilor nouă de deaba reprezintă a opta parte din cererile de împrumut satisfăcute. »Silvania« înregistrează chiar un scăzământ simțitor la depuneri, »Patria« a trebuit să dea și ea înapoi deși numai cu suma neînsemnată de 7000 de coroane, »Economul« sporește cu mai puțin de 50 de mii, la »Bihoreana«, »Ardeleana« și »Oraviceana« depunerile nouă trec ceva peste 100 mii la fiecare. Numai »Luceafărul« singur este în poziție a arăta un spor mai însemnat la depuneri de aproape 400 de mii coroane. Cererea de capital se manifestă mai puternic la »Bihoreana«, »Ardeleana«, »Luceafărul« și »Economul«, cari tuspătru în afară de capitalele procurate prin emisiuni sau depuneri nouă și-au urcat în mod considerabil reescontul și creditele.

În privința urcării sau scoborîrii etalonului nu se poate constata în general vr'o schimbare esențială față cu bilanțul din 1906. Cheltuielile de administrație, tot mari, s'au mai urcat încă ceva (cu 4 sutimi de

procente); profitul net, de-aseamenea mare, păstrează și el o tendință mai mult spre urcare, deși venitul brut înclină spre scădere. Din punct de vedere al intereselor obștești »Luceafărul«, care și până aci ocupa primul loc, și-a păstrat pozițiunea; el administrează mai puțin (0.87 procente după capitalul de operație) decât toate celelalte bănci, și are relativ cel mai redus venit brut (2.318 procente) și cel mai redus profit net (1.12 procente); va să zică știe să împace mai bine interesele acționarilor cu cele ale poporului. Tendința aceasta foarte laudabilă, banca și-o menține cu stăruință. Pentru locul al doilea după »Luceafărul« concurează »Patria«, »Oraviceana« și »Silvania«. Până aci acest loc se cuvenea »Patriei« în virtutea mai ales a cheltuielilor de administrație reduse (0.93 procente) și a unui venit brut (3.530 procente) și profit net (1.96 procente) nu tocmai prea mare. »Patria« și-a scăzut venitul brut și profitul net cu ceva, dar și-a urcat cu puțin cheltuielile de administrație (1.03 procente). În același timp și »Oraviceana« și »Silvania« au făcut același lucru și se apropie cu coeficiențele lor de »Patria«. Cheltuielile de administrație ale »Oraviceanei« sânt numai cu 5 sutimi, și profitul net numai cu 13 sutimi de procente mai mari decât ale »Patriei«. Cheltuielile de administrație ale »Silvaniei« sânt mai mari și cu tendință spre urcare (dela 1.33 procente la 1.38 procente), dar ea caută să reducă profitul net (dela 1.79 procente la 1.58 procente) supt nivelul »Patriei«.

Portul nostru național.

De Veturia Lăpdat.

II.

Știm cu toții și am arătat, că azi porturile au început a-și pierde din originalitate, așa că problema noastră este nu numai să le păstrăm, ci înainte de toate să le reconstituim și curățim. Pentru a o putea face aceasta se cere pricepere și multă trudă. Avem însă oameni, cari n'au cruțat timp și jertfe materiale pentru a ne sta întru ajutor și cu multă pricepere au adunat adevăratele motive românești, compunând apoi prea frumoase albume și două caiete mai mici cari sânt adevărate comoare în mâna țărancilor noastre.

Vă sânt cunoscute tuturor aceste albume: a d-rei Minerva Cosma, precum și al d-lui profesor Comșa din Sibiu.

Tot pentru scopul amintit s'au înființat școala industrială din Sibiu cum și atelierul de țesut din Orăștie.

Și cum am putea veni noi femeile române în ajutorul regenerării portului? Cum? Poate stând la oraș, căutând distracții și plăceri? ori poate ținând în saloanele noastre vre un album de țesături. Nu! Cu atât n'am făcut nimic.

Portul se poate regenera cu succes — după noi — cu deosebire pe două căi, și anume: prin exemplu bun și prin o propagandă de acțiune cu plan și stăruință. Cu exemplul bun ar putea premerge toate femeile culte dela orașe, dar mai cu seamă dela sate.

Cum Asociațiunea prin bărbații noștri urmează,

cu încetul, luminarea poporului țaranului român — ținând prelegeri, distribuind cărți folositoare ș. a. Ne întrebăm, noi femeile, n'am putea fi tot astfel factori activi acestei Asociațiuni; mergând în mijlocul țărancilor, arătându-le calea adevărată ce au să urmeze pentru a-și pășori portul. A le distribui modele de cusături și țesături, a le încuraja se lucreze cum trebuie — a le premia încolo, dându-le astfel îndemn și voie pentru lucru.

Iată tot atâtea probleme cari ni-se impun nouă, femeilor române. Noi am făcut încercări de natura asta.

Am adunat dela oameni de inimă, o frumoasă sumă de bani, comandând apoi 200 exemplare din caietul de țesături și cusături a d-șoarei Minerva Cosma, le-am donat despărțământului Asociațiunii din Orăștie și cum comitetul acestui despărțământ ține acum o serie de prelegeri populare prin diferitele comune, ne-am atașat și noi, aflând ocazia de potrivită, am împărțit vre-o 15—20 caiete în fiecare comună. Le-am arătat albumul cel mare al d-șoarei Cosma, care durere din lipsă de mijloace n'am putut să l dăm cel puțin un exemplar într'o comună. Le-am îndemnat să-și adune bani cu creștarul și când vor avea 16 cor., pot primi acest album în care fiecare model — e curat românesc și de toată frumusețea, atât ca ornament cât și ca culoare. — Insuflețirea femeilor nu încerc se vi-o descriu, dar urmași-ne nouă și mulțămirea ce-o veți simți văzând interesul țărancilor noastre, o se vă fie cea mai frumoasă răsplătă. Reintorcându-ne din biserică, unde eram adunați pentru scopul de sus; veniau femeile și ne mulțămiau, promițându-ne că la anul când o se venim în mijlocul lor — vom găsi

schimbate cămășile, cari azi ne supărau ochii de împistrite ce erau.

Ce mare e interesul țărancilor noastre, arată faptul, că aflând o femeie că în comuna învecinată s'au distribuit modele, veni la oraș cerând să le dăm și lor din frumoasele modele. Tot așa altele ne invită să mergem și în comuna lor.

Un alt mijloc pentru a putea duce femeile la frumosul port — exemplul bun. — Știm cu toate e, că văzând la altul lucruri frumoase, încercăm și noi a ni-le câștiga. Aici în rândul prim preteșele și dascălițele sânt chemate a ne sta întru ajutor. Domniilor în mare parte sânt îmbrăcate românește — deci dacă portul lor va fi curat, scutit de influența străină, original comunei unde locuiesc — vă asigur că toate țărancele își vor da silința a le urma — cerându-le modele și sfat cum să lucreze.

Am avut ocazia să întâlnesc o harnică dascăliță a cărei casă curată era încărcată de țesături lucrate de mâna ei, începând dela preparatul lânii și a cănepei, chiar și coloratul — până la țesut.

Iți saltă inima de bucurie când vezi așa femeii harnice, cari sânt tot atâtea modele prețioase pentru țărance. Și-mi spunea chiar doamna dascăliță, cum vin femeile la dumnia-ei să-i ceară sfatul, ba dânsa se duce la ele acasă le arată cum se lucreze, să coloreze lâna și altele.

Iar noi cele dela oraș întrucât ne permit mijloacele am face o faptă bună și frumoasă făcându-ne și noi un asemenea costum, alegându-ne pe cel mai potrivit din comitat. Adevărat că e scump — dar să nu credeți că e lux — la câte o ocazie îl putem îmbrăca și de câteori ne scoate

»Economul«, care pentru noi, ce nu reprezentăm interesele exclusiviste ale acționarilor, ocupă până aici o pozițiune de mijloc, manifestă o tendință a se prezenta într-o lumină favorabilă mai mult acționarilor decât nouă. Banca a fost și a rămas cu cele mai urcate cheltuieli de administrație; dela 1.57 procente a ajuns la 1.92 procente. În privința profitului net, cu toate că și-a urcat și pe acesta dela 1.60 proc. la 1.88 proc., este întrecută de altele și astfel și-a păstrat o poziție mijlocie între cele 7 bănci. O mare schimbare în locațiune a suferit »Ardeleana«, care în privința mărimii capitalului de operație stă în frunte cu aproape 6 milioane de coroane. Ea și-a sporit în mod relativ venitul brut cu peste 1 procent, a sporit chetuielile cu o cincime de procent și profitul net cu peste o jumătate de procent. »Bihoreana«, cea mai tinăra dintre bănci, a fost și a rămas la locul ultim cu 1.47 procente chetuieli de administrație, care și le-a menținut întocmai cu venitul brut, pe care l'au urcat dela 4.220 procente la 4.764 procente și cu profitul net urcat dela 2.27 proc. la 2.54.

Caracteristic pentru cele trei bănci cu procentele cele mai mari, »Economul«, »Ardeleana« și »Bihoreana«, este că în bilanțul lor pe anul 1908 fiecare se vede silită a amortisa sume considerabile, ca pretensiuni dubioase și anume: »Economul« 4727 coroane 99 fileri, »Ardeleana« 5636 coroane 14 fileri și »Bihoreana« 6252 coroane 1 filer. Dobânzile prea mari au și ele o limită firească și se compensează prin nimicirea capitalului. Este deci și un interes al băncii, nu numai a acelor ce se împrumută, ca coarda să nu fie prea întinsă. Cererea mare de capital, ce se manifestă în toate părțile și în mod așa de pronunțat, nu trebuie satisfăcută în toate împrejurările, mai ales nu când ea nu se poate lește nici prin condițiuni grele de împrumut, împrumuturile de consumare, care sânt reclamate cu cea mai mare insistență și nu se sperie de nici o condiție, se achită

din lipsa unei rochii de bal. Dacă putem ni-l facem singure, iar cele cu dare de mână și-l pot comanda. Iată aici avem atelierul de țesătorie prea puțin sprijinit tocmai din partea noastră. Tot așa școala industrială a Reuniunii femeilor române din Sibiu, unde se lucrează cele mai artistice țesături.

Dacă fiecare casă românească amăsurat puterilor ei — și-ar lua un obiect din aceste ateliere, aceasta ar prospera și nu ar vegeta din lipsă nepriceperii și desinteresului nostru. Dacă critica știm s'o facem că lucrurile sânt prea scumpe, dar cei cari vorbim astfel, dăm cea mai eclatantă dovadă, că nu înțelegem valoarea adevărată acestor lucruri și munca ce o reclamă fiecare bucată de felul acesta.

Adeseori facem cadouri, rudeniilor, cunoscuților noștri, în loc de a bogăți neguțătorii cu creșterii noștri, ar fi de dorit să ne ducem banii așezămintelor noastre unde noi pe noi ne ajutăm. E trist, cum toate popoarele civilizate înțeleg însemnătatea averii lor naționale, iar noi trecem pe lângă a noastră, fără a observa preferind lucruri străine.

De încheiere încă ceva, ar fi de dorit să ne desbărăm de »pesimismul cunoscut« și de scuza stereotipă, că nu se mai poate face nimic, e prea târziu, așa e legea firii ș. a.

Dacă fiecare se va apuca de lucru cu speranța unui bun succes — atunci roadele muncii sânt asigurate.

de regulă ca amortisări din pretensiuni »dubioase«. Prin aceasta operație se »grevează« firește celelalte împrumuturi, cari trebuie să restituie băncii suma »dubioaselor«.

Ca o întărire și o îndeșire a organizației creditului este de remarcat, că și băncile mai mari, nu numai cele capitale, își instituesc filiale. Astfel »Ardeleana« și-a înființat o sucursală la Vințul-de-jos, »Silvania« la Bucium și »Bihoreana« la Tinca.

Atentatul contra dlui Ioan I. Brătianu.
D. deputat Nicolae Oncu, luând știre despre atentat, a expediat imediat următoarea telegramă:

Ioan Brătianu, ministru-președinte

București.

Blăstăm asupra atentatorului. Laudă lui Dumnezeu care v'a mântuit viața scumpă nouă tu-turora.

Nicolae Oncu.

Azi d. Oncu, a primit următorul răspuns:

Nicolae Oncu, Arad.

Foarte mișcat de sentimentele de simpatie ce-mi exprimați, rog primiți sentimentele mele de recunoștință.

Ioan I. C. Brătianu.

Redacția noastră a primit următorul răspuns:

Adânc mișcat de sentimentele de călduroasă simpatie ce mi-ați trimis, rog primiți mulțumirile mele recunoscătoare.

Ioan I. C. Brătianu.

Demisia banului Croației. Una dintre urmările procesului din Viena va fi și înlocuirea banului Croației. Baronul Rauch a și fost invitat, pe ziua de Sâmbătă, la Budapesta. În cercurile bine informate se afirmă că această călătorie a banului e în legătură strânsă cu demisia lui.

Cine va fi urmașul baronului Rauch nu se știe încă.

Situația politică în Austria. Impăcarea dintre partide începe să facă progrese tot mai mari și se crede că în curând se va ajunge la o deplină înțelegere. Președintele Pattai, care a condus cele mai multe ședințe obstructioniste, nu și-a știlut câștiga simpatii și va fi înlocuit, probabil, prin Dr. Ebenhoh, fost ministru de agricultură și membru marcant al partidului creștin-social.

În acelaș timp s'a hotărât să se sporească numărul vice-președinților cerându-se două posturi mari pe seama rutenilor unul, și pe seama italienilor celalalt.

Abzicerea comitelui com. Alba Inferioară. Am publicat în unul din numerele noastre din urmă lista viriliștilor comitatului Alba Inferioară, unul dintre cele mai românești comitate. Durere, însă, — ne scrie corespondentul — nu știm sau nu voim să profităm în deplină măsură de forța asta numerică. Așa, cu prilejul adunării comitatense dela 21 Decembrie, dintre vre-o 80 de membri români a fost de față abia unul. Chiar dacă n'ar fi fost la ordinea de zi chestiuni de un interes oarecare pentru români, membri ar fi trebuit să se prezinte în număr cât mai mare. Lipsa membrilor români a fost, însă, o greșală fiindcă în această adunare s'a anunțat congregației abzicerea celui mai șovinist comite suprem. Românii ar fi avut un prilej bun să-și spună toate păsurile și nevoile.

Dar la adunare s'a prezentat numai un singur român. Lipsa părintelui Bunea începe să se resimtă.

Demonstrații în Agram. Sfârșitul procesului din Viena, care a luat o întorsătură atât de favorabilă pentru croați, a făcut impresie bună în țara întregă.

În Agram au așteptat sosirea deputaților croați o mulțime de peste 5000 de oameni. Poliția a oprit, însă, să intre în gară și a făcut încercări zadarnice de a o risipi. N'au fost lăsați să intre în gară nici chiar călătorii, așa că mulți au scăpat trenurile. Deputatul Surmin care voia să expedieze o telegramă prin oficiul poștal dela gară a fost de asemenea oprit și apoi arestat. Numai după câteva ore a fost pus din nou în libertate.

S'au făcut 44 de arestări. Între cei arestați sânt și 7 dame.

Lumea, în cele din urmă, s'a risipit după croații, scăpând trenul, au sosit numai la ameză.

D. Iorğa despre discursul d-lui P. P. Carp.

Reproducem interesanta apreciere a discursului dlui P. P. Carp. făcută în »Neamul Românesc« de d. N. Iorğa:

»D. P. P. Carp a ținut o cuvântare pe care Camera a primit-o cu o respectuasă atenție și pe care partizanii săi n'o pot lăuda îndeajuns.

De sigur că, dacă bătrânii de vrâsta dlui Carp pot vorbi singuri cu o așa de netăgăduită autoritate, dacă numai un om cu atâtea merite poate respinge cu atâtea hotărâre scurtă învinuirile ce li-se aduc din partea unui tineret, oricât de bine înzestrat, dar cam nerăbdător în ambiția sa, puțin oameni în adevăr superiori, pot să aibă la 70 de ani claritatea de gândire, siguranța de logică, energia de afirmare și strălucirea de formă — de formă și de formule — care deosebesc și această cuvântare a domnului P. P. Carp. Apărarea de sine pe care a făcut-o se poate pune, prin demnitățile desăvârșite, prin idealismul curat și superioara ei moralitate, în cele mai strălucite pagini, lângă care nu se va așeza de sigur compozițiile cele mai muncite floricelele retorice cele mai aplaudate.

Ce-a spus d. Carp? Multe. Partidul său se aștepta poate la unele. Spiritul dlui Carp însă un spirit de surprinderi, plăcute și nepcute. Atâtea observații pătrunzătoare și atât paradoxale ciudate, atâtea atitudini de zădărnici tăgăduire.

Să culegem o singură probă: care trebuie fie politica externă a României? D. Carp nu i-tea răspunde altfel decât: politica de alipire Alianța Intreită, — întru cât o asemenea alia mai există și se mai poate manifesta ca un factor efectiv. Dacă ar fi zis altfel, d. Carp s'a îndepărtat de guvern și pe altă cale decât a lipsei de simpatie pe care i-o arată, pentru greșelile d sale și pentru păcatele lor, alegătorii. Dacă și-ar fi schimbat punctul de vedere, icoana omului fără șovăire și fără călnță s'ar fi știrbit în sufletele noastre, și la această icoană de erou și imutabilității sigure de sine d. Carp ține mai mult poate decât la orice. Dacă d sa ar fi ținut seamă de ce se mișcă în sufletul unui popor, ar fi recunoscut acestui minor, căruia-i oferă desprețului, dar și fără mult folos, epitropia sa, dreptul de a-și avea și el o voință, ba chiar de a căuta s'o impuie unui om așa de sigur de genul său politic, ca d. P. P. Carp.

Deci, cu tripla-alianță! De ce? — E de mirare că d. Carp a binevoit să ne spuie de ce, fie și în cea mai categorică din formele imperative. — Fiindcă sântem incunjuțați de slavi.

Aceasta are însă însemnătate numai dacă ei sânt stăpâniți de idealul uniunii slave, al panslavismului, care ar tinde să treacă peste micimea și slăbiciunea noastră. Panslavismul însă — a fost. Vor mai fi trăind oare în Rusia mulți dintre adepții romantici al lui Acacov? Mulți sârbi vor fi nădăjduind să poată trăi frățeste cu bulgarii? S'au îndulcit dușmăniile înviersunate dintre sârbi și croați? Cer muntenegrenii să intre în gospodăria de stat a craului Petru? Au găsit vre-un teren comun, în Austro-Ungaria, rutenii, polonii — cari se urăsc de moarte, cehii — cari fac politica lor deosebită, sârbi — cari votează cu guvernul, croații, desbinați și între sine, slovacii, slovenii? Și, dacă nu, atunci panslavismul, odată un ideal primejdios la Moscova, să fie oare azi mult mai mult decât o sperietoare mincinoasă la Viena?

Starea d-lui I. I. C. Brătianu.

Ce spun ultimele buletine medicale. — Intrevederile mișcătoare ale primului ministru cu fiul și cu mama d-sale. — Pelerinajul la casa d-lui Brătianu. — Consiliile de miniștri de ieri.

După cum am spus, medicii cari îngrijesc pe d. Brătianu au avut ieri de dimineață un nou consult la patul bolnavului.

D'or au examinat pe bolnav și apoi au redactat următorul buletin:

»Astăzi 9 Decembrie, la orele 9 dimineața, starea dlui prim-ministru Brătianu continuă a fi satisfăcătoare, fără nici o complicație până acum.»

Semnați: d-nii Dr. C. Cantacuzino, G. Stolcescu, Buidiu, Angelescu, I. Cantacuzino, Leonte și N. Duma.

Ieri noapte primul ministru a fost relativ bine. D. Dr. Angelescu constatând la un moment dat că d. Brătianu e enervat și nu poate dormi, i-a făcut o injecție cu cafeină.

Registrele cari s'au deschis de ieri seară la locuința dlui prim-ministru, sânt acoperite de mii de iscălituri.

Este un adevărat pelerinaj la casa domnului Brătianu.

M. S. Regele și A. S. R. Principesa Maria au cerut de dimineață știri despre sănătatea primului ministru. De-aseenea din toată țara și din străinătate sosesc sute de telegrame cerând amănunte asupra sănătății dlui I. Brătianu.

La orele 5 d. a. starea dlui Brătianu continuă de a fi satisfăcătoare.

Bolnavul vorbea cu membrii familiei și se plângea din când în când de dureri în partea dorsală.

Temperatura continuă de a fi normală. Inima bătea în mod liniștit.

Eri s'a dat rănitului ca hrană numai lapte.

Dna Elisa Brătianu, soția primului ministru stă neconținut lângă patul soțului său.

Dna Pia I. Brătianu, mama dlui Brătianu de asemenea a stat lângă fiul său. Bătrâna văduvă plânge neconținut.

Adânc emoționat e și d. Vintilă Brătianu, care a plâns de mai multe ori ca un copil.

Buletinul de seară.

Seara la orele 6 medicii cari dau îngrijiri dlui Brătianu, s'au întrunit din nou și cercetând pe bolnav, au redactat următorul buletin:

Astăzi 9 Decembrie ora 6 seara, starea satisfăcătoare se menține ca și până acum, fără nici o complicație.

(Semnați aceiași medici).

M. Sa. Regele la d. Brătianu.

M. Sa. Regele însoțit de adjutantul de serviciu a fost aseară la orele 6 și jumătate la d. Brătianu.

Suveranul a avut o convorbire de 15 minute cu primul Său ministru, exprimându-și regretul de cele întâmplate și dorința de a-și vedea consilierul cât mai de grabă însănătoșit.

M. Sa. Regele s'a întreținut apoi cu d. dr. Cantacuzino care l-a dat toate explicațiile cu privire la starea sănătății d-lui Brătianu.

Primul-ministru a fost vlu emoționat și măgălit de atenția ce i-a arătat-o Suveranul.

Alte manifestații de simpatie.

Oamenii politici din opoziție au cerut ieri de mai multe ori știri despre starea d-lui prim-ministru.

Pe de altă parte șefii guvernelor din statele europene, cu cari România e în legături de prietenie au exprimat regrete pentru cele întâmplate și au făcut primului nostru ministru, urări de grabnică însănătoșire.

Starea d-lui Brătianu în cursul nopții.

D. Brătianu s'a simțit foarte bine în cursul nopții

Pela orele 9 d-sa s'a ridicat din pat și a cerut un ceai, pe care l-a băut.

Noaptea și-a petrecut o în liniște.

Consiliile de miniștri.

Eri s'au ținut două consilii de miniștri, unul dimineața la d. Emil Costinescu; al doilea seara la ministerul de interne.

În primul consiliu s'a redactat declarația pe care d. Haret a citit-o ieri în cameră și senat în numele guvernului.

În al doilea consiliu s'a discutat asupra urmărilor atentatului, adică a măsurilor ce guvernul va lua față de mișcarea sindicalistă, căreia li atribule atentatul contra dlui Brătianu.

Azi de dimineață se va ține la palat un consiliu de miniștri supt președinția M. S. regelui.

În acest consiliu se va decide dacă acum sau mai târziu se vor da altor d ni miniștri interimarele președinției consiliului și ministerului de interne.

De asemenea se va decide și asupra proiectelor de legi ce urmează să fie puse la ordinea zilei în parlament.

Atentatorul în stare gravă.

Eri noapte după ora 12 la poliția capitalei au rămas numai d-nii: procuror general Zamfirescu, prim-procuror Diaconescu, judecătorii de instrucție Popovici și Negrea, precum și inspectorii de poliție Cantuniari și Cotruț împreună cu d. Popp, șeful siguranței.

Atentatorul care se afla în stare cataleptică, zguduît la intervale de mișcări spasmodice, continuă să tacă la toate întrebările ce i-se puneau, starea acestuia devenea din ce în ce mai acută.

D-nii doctori Minovici și Stoescu, au încercat să-l readucă în stare normală, făcându-i inhalatii cu eter, însă nu au reușit. Pela orele 5 fără un sfert dimineața starea lui George Jelea Stoescu, deveni deodată critică.

Dânsul căzu brusc pe canapeaua pe care ședea și rămase înțepenit.

Ochii îi avea închiși, iar membrele lui se înclăștaseră. Pulsul se rărea cu încetul și o răceală cadaverică îl cuprinsese tot corpul. El își pierduse cunoștința.

Față de această stare îngrijitoare, s'a cerut urgentul ajutor al domnului profesor Dr. Marinescu.

D-sa venind la poliție a constatat că atentatorul fuse atins de o stare de catalepsie isterică completă din cauza zdruncinărilor nervoase ce suferise.

D. profesor îi făcu imediat o injecție subcutanee cu eter, și îl fricționă la obraz și la ochi.

După vre-o 10 minute s'a produs o ușoară mișcare a membrilor atentatorului, apoi încetul cu încetul acesta și-a revenit în fire.

A fost lăsat nesupărat până la ora 7 dimineață, când i-s'a dat un pahar cu lapte cald, pe care l-a băut.

La această oră starea atentatorului se îndreptase aproape cu desăvârșire. Nu mai avea nici tremurări, nici convulsii ale membrilor.

D. Carp nu vede lumea și nu cetește; așa fiind, nici urlașă sa putere de intuiție politică nu-i poate servi prea mult. Aducând un argument, în această lipsă de informație a sa, șeful conservatorilor s'a expus la o discuție, din care afirmațiile sale nu pot ieși întregi.

Deci cu Austro Ungaria. Și dacă românii din Austro Ungaria sufăr? D. Carp are răspunsul că nu pot pieri, și aceasta pentru că — aici stă o mângâiere și un discret îndemn — atacurile împotriva sufletului popoarelor nu isbutesc, ele fiind să-și apere todeauna legea și limba.

Cunoaștem această atitudine eroică a d-lui Carp de când se discuta legea drepturilor pentru Dobrogeni. Și atunci d-sa a declarat că e mai mândru decât naționalistul, fiindcă e încredințat că nimeni, pe acel pământ dobrogean, nu poate primejdi situația noastră politică sau națională.

Și atunci s'a aplaudat. Oricui îi place să se afirme înaintea lui vitalitatea rasei sale: un fior de mândrie îi stăbăte sufletul. A zice că românul e merit să iavingă ori când, ori unde și ori cum, e o concesie pe care d. Carp o face, la bătrânețe, sentimentalismului național optimist, de care-și bătea joc în tinerețe. O fi având românul cele șapte vieți în pieptul de aramă, — cât va fi zimbăt tinărul bismarkian Carp, care nu voia să știe, în concepția sa realistă, decât de forțe, de asemenea iluzii! —, dar nu e mai puțin adevărat că numai munca, organizarea, solidaritatea pot mântui astăzi o nație din primejdiiile ce o pândesc. Statele moderne ca și națiile moderne au strașnice mijloace de luptă, la care numai prin mijloace de luptă asemănătoare se poate răspunde cu izbândă. Și, astfel, între o atitudine supremă, între o ultimă desfiderie în ceasul morții și între silinți conștienți, fără atitudinii și desfiderii, din partea unor modeși realiști, cari pot găsi în judecata lor pesimistă un imbold pentru ei și pentru ceilalți, — istoria va judeca fără îndoielă că ultima linie de putare a fost mai rodnică și că aceia cari au urmat o și-au făcut mai bine datoria.

Românii de dincolo să fie »buni cetățeni austro-ungari«. Să-i învățăm aceasta, a cerut d. Carp Camera României. Poate că desvătarea ar fi indicată. Că supuși buni, robi credincioși, și niște iertători, cu Chesarul în inimă au fost românii cu prisos! Și crezintele prea bine chinșuite nu capătă niciodată vre-o răsplătă, când, de altă parte, se îmbulzesc nesățioșii olandezi!

Dar di Carp, care din vremi vechi, a uitat că nu mai există un singur fel de cetățeni peste munți, ci numai cetățeni austriaci și cetățeni unguri. De cei dintâi nu poate fi vorba în ce privește alipirea la dinastie: dl Carp poate fi mulțumit de el. Cei mulți, pe care-i privește sfatul d-sale, sânt cetățenii unguri. Ei trebuie să fie mai credincioși. Aceasta ar fi soluția chestiei românilor în Ardeal și Ungaria.

Dacă e așa, de ce nici un Guvern român, înțelept mai înainte cu frații noștri de supt Coroana Sf. Ștefan, n'a stat de vorbă serios cu ungurii? Eu n'aș face o, dar pedagogii sentimentelor loialiste ale românilor subjugăți sânt dator să fie consecvenți. Decât să scoatem limba la unguri și să ne strămbăm la dânsii, decât să le punem piedecă, la orice prilej, ca să facă haz Vienna, de ce nu li-au dat d'lor, cei cu această soluție, ungurilor, cari, supt trufia lor, numai ei știu cât merit de strămtorați, de ce nu le-au dat garanții că nici România ca stat, nici românii ca nație nu vor căuta să împlădească o deslăpșire fatală și îndreptățită din punct de vedere modern și național? Cum a spus-o neted un Ardelean clar în această foaie, cu U. garia independentă ne-am găsi noi răfui repede. Așa încât nici această ultimă consecință a unei nouă atitudini n'ar avea de ce să ne sperie.

Noutăți la modă!

Cea mai bună și mai solidă sursă recoman-dabilă de cumpărat pălării bărbătești

de depozitul de pălării a lui WEISMAYR FERENCZ succesul lui Emmer Ferenc în Timișoara-cetate (Femesvár-belváros str. Hunyadi.

Fond. 1863.

Noutăți la modă!

Fond. 1863.

Atentatorul declară!

La ora 7 a sosit la poliție d. Stelean ministrul de justiție.

D-sa asistat de d. procuror general, prefectul de poliție, prim-procuror Diaconescu și judecătorul de instrucție a luat interogatorul atentatorului. Acesta contrar așteptărilor generale a început să facă declarațiuni numeroase.

A spus că s'a născut în Oltenița din mamă româncă și tată bulgar și a revenit asupra declarațiunei ce o făcuse în timpul arestării sale, că nu cunoaște limba bulgară.

Intrebat de d. ministru din care cauză a voit să omoare pe primul ministru, atentatorul a spus următoarele:

»Din cauză că nu avem ce mânca. Sânt în vârstă de 27 ani și de 15 zile am ieșit dela atelierele c. f. r. unde lucrăm ca lăcătuși.

»M'am hotărât să omor pe primul-ministru fiindcă cred că politici sale se datorește scumpirea enormă a traiului. Am voit să dau un exemplu și să mă sacrific pentru binele celorlalți.

»Am comis atentatul din proprie inițiativă și fără a fi îndemnat de nimeni.

Hotărârea aceasta — continuă a spune atentatorul cu o pornire prefăcută — am luat-o după ce m'am convins și din cele ce publica ziarul »Minerva« (!!). Era singurul ziar pe care-l citeam, pentru că vorbea adevărat și este scris bine.

Declarațiunea aceasta bine înțeles, a produs autorităților o impresie cu desăvârșire contrarie acelei la care desigur ținea atentatorul.

— Bine, îl întrerupse d. ministru al justiției, în »Minerva« nici odată nu s'a publicat ceva care să îndemne lumea la anarhie și la atentate.

— Este cel mai bine scris ziar, răspunse atentatorul, ocolind un răspuns direct.

— Dar ziarul »Adevărul« nu ți-a inspirat nimic întrebă magistratul?

— »Adevărul« nu l citeam răspunse înțepat atentatorul.

— E ziarul evreiesc și întotdeauna spune minciuni.

Se înțelege că aceste declarații atentatorul le-a făcut cu intenția de a abate instrucția dela bănuielile ei.

Gheorghe Jelea Stoenescu a mai făcut declarația, de asemenea intenționată, că avea colecția ziarului nostru.

Intr'adevăr, într'un cufăr ce i-a fost confiscat la locuința sa s'au găsit aproape 59 numere, din colecția ziarului nostru precum și la percheziția corporală ce i-s'a făcut în momentul arestării s'a găsit un număr din »Minerva«.

Judecătorii au mai stabilit că Gheorghe Jelea a făcut timp de 15 zile, în timpul din urmă exerciții cu revolverul, iar Marți plecând de-acasă fără galoși și întrebat fiind de proprietarul său de ce nu i-a luat, Stoenescu a răspuns că vremea este frumoasă și e mai ușor fără galoși.

Dânsul a mai declarat că nu face parte din partidul sindicalist, dar că cu toate acestea aflând despre un atentat ce se prepară a pus în cunoștință direcția siguranței generale.

Deasemenea d. N. D. Popescu, un alt sindicalist, care făcuse declarația că se prepară lucruri cari vor produce o mare senzație în țară, a spus

că vorbele acestea le-a auzit dela un funcționar al arhivelor statului.

Manifestația parlamentului.**Camera.**

Camera a ținut ieri ședință la care a asistat un mare număr de deputați.

În tribună, a asistat și d. Ahmet David Bey ministru de finanțe al Turciei, care a sosit în capitală.

La orele 2 deputații din majoritate au fost convocați la o consfătuire.

La orele 2 și un sfert s'a deschis ședința publică.

Erau prezenți toți cei 8 d ni miniștri.

A prezidat d. Ferechide.

Discursul d lui Ferechide.

D-sa a luat cuvântul și a vestejit atentatul săvârșit în potriiva primului ministru.

Deputații au ascultat în picioare discursul președintelui.

Iată în rezumat cuprinsul acelu discurs.

Marți un atentat odios s'a săvârșit contra primului ministru al țării, d. I. I. Brătianu.

Știrea, că l a fost pusă în pericol viața, a fost adâncă durere pentru amici, și ce jale profundă a fost pentru familie, pentru mama bătrână, venerabila văduvă a marelui Ion Brătianu, care plângând cu hohot lângă patul fiului său, zicea: De ce e vinovat, când n'a făcut nici un rău nimănui?

Durerea aceasta e adânc simțită de toți. Nu e român, care să nu fie revoltat de acest odios atentat

Un necunoscut să încerce de a pune capăt zilelor unui om de mare valoare, în care țara și un partid puternic și-a pus speranțele. Știi cu toții cum acum câteva zile, d voastră salutați în această sală pe omul, care cu multă măiestrie pune în lumină strălucirea partidului liberal și opera la care a muncit atât de mult.

Sânt sigur că nu e român, care să nu dezaprobe cele întâmplate. Să mulțumim lui Dumnezeu că iubitul nostru președinte al consiliului a scăpat cu viața, și să ne unim cu toții ca să protestăm contra atentatului și să urăm bolnavului grabnică însănătoșire.

Toată Camera și miniștrii au aplaudat discursul președintelui.

Declarațiile d-lui P. P. Carp.

S'a dat cuvântul d-lui Petre Carp șeful partidului conservator.

D sa a spus: D lor, sânt crime ce nu sânt îndreptate numai contra unui om, ci în contra unei țări întregi, dintre acestea e și atentatul în potriiva primului ministru.

În asemenea împrejurări, nu mai poate fi nici o deosebire între partide, și de aceea mă simt dator să vă declar în numele partidului conservator, că ne unim din inimă la cele spuse de d. președinte al Camerei, desaprobând stentatul odios, și să urăm d-lui președinte al consiliului o grabnică însănătoșire. (Aplauze prelungite).

Cuvântarea dlui Fleva.

D. N. Fleva, a declarat că în lipsa dlui Take Ionescu dela Cameră se asociază în numele partidului conservator-democrat la cele spuse de dnii Ferechide și Carp.

A urât, ca urmele atentatului mizerabil să se vindece cât mai curând și cetățeanul distins care e primul ministru, să-și recapete forțele și să revie în mijlocul parlamentului.

Declarațiile dlui Haret.

În numele primului ministru, victima odiosului atentat, care a pus în primejdie viața sa, și în numele nostru, colaboratori devotați ai săi, mulțumim cu recunoștință președintelui Camerei, înal-

ților prelați și reprezentanților partidelor de opoziție, care în numele dvoastră, al tuturor, a vestejit prin cuvinte atât de energice și de calde încercarea criminală de erl.

Sântem încredințați, că în puține zile șeful guvernului va fi în mijlocul nostru. Până atunci guvernul înțelege și simte înaltele îndatoriri ce i-se impun și strâns printr'un sentiment neclintit de solidaritate își continuă fără șovăire opera căreia sub conducerea lui Brătianu a închinat toată munca și tot devotamentul său. Acest omagiu pe care l aducem conducătorului nostru, îl socotim în acelaș timp ca îndeplinirea unei datorii de onoare față de parlament și de țară.

Guvernul consideă atentatul săvârșit ca manifestarea unor tendințe anarhice cari necinstesc viața noastră publică și sdruncină siguranța statului român, socotind că este de datoria tuturor oamenilor de cinste și de ordine, tuturor românilor cu grije de viitorul patriei noastre, a contribui la apărarea intereselor sociale, comune tuturor, și a bunului renume pe care țara noastră totdeauna l-a avut.

Toate partidele politice sânt deopotrivă interesate la opera de apărare a instituțiilor și a statului nostru pe care guvernul e hotărât a o îndeplini.

D. președinte a ridicat ședința și toți dd. miniștrii au plecat la Senat.

Miniștrii și deputați erau foarte emoționați.

D. ministru Stelian, și mai mulți deputați din majoritate plângeau cu hohot.

Ședința se deschide la orele 3 fără 10 minute.

Toți dd. miniștrii sânt prezenți.

D. președinte, general Budișteanu la cuvântul în mijlocul tăcerii generale. Toți dd. miniștrii și senatorii se scol în picioare.

Președintele Senatului rostește următoarea cuvântare:

»Marți seara pe când d. prim-ministru se înapoia acasă, venind dela Senat, un infam, un mizerabil a tras mișelește două focuri contra dsale, rănindu-l.

»Sânt încredințat că nu voi fi dezavuat de nimeni când declar, că toți conservatorii și liberalii ne arătăm indignarea față de acest atentat mișeleșc.

»Sânt câteva zile când d. ministru spunea la Cameră că are grijă de clasa muncitoare, dar că nu va permite niciodată fapte anarhice.

Drept răspuns la aceste cuvinte este atentatul contra d-sale.

»Rog pe onoratul guvern ca la acest atentat mișeleșc să dea un răspuns prin luări de măsuri cari să asigure pacea și buna ordine. (Aplauze).

D. Budișteanu a rugat apoi pe d. Maiorescu să cedeze cuvântul I. P. S. S. Mitropolitului primat

Declarațiile I. P. S. Mitropolitul Primat.

Mitropolitul Primat spune că biserica nu poate lăsa neînferat un act atât de sălbatic ca acela comis contra dlui prim-ministru. În numele băncii prelaților înfierăm asemenea proceduri violente cari sânt contra păcii și a bunei armonii în societate:

Noi propovăduim totdeauna că cei săraci vor avea fericirea vecinică, dar aceasta fericire nu și-o pot căpăta decât dacă sânt oameni de ordine și de pace. (Aplauze).

Din acest punct de vedere desaprobăm actul mișeleșc contra dlui prim-ministru și ne vom da silința ca de aci înainte să propovăduim cu mai multă tărie printre dreptcredințosi că trebuie să fie oameni ai păcii și ai ordinii, dacă vor să capete fericirea veșnică. (Aplauze).

Declarațiile dlui Titu Maiorescu.

Partidul conservator, a spus d. Titu Maiorescu se asociază din toată convingerea la cuvintele

Szilágyi Eleonorafabrică de liquer, punci și rum
CLUJ-KOLOZSVÁR str. Kossuth L. 25Să cumpărați numai rum și liquer de **SZILÁGYI ELEONORA**,
pentru că acela este cel mai bun și cel mai ieftin. — Se capătă ori unde. —

Prăvălie principală de vândut Kossuth Lajos utca 25.

Mare magazin de tea.

Telefon 239. Fiți atenți la adresă!

ostile de președinte întru cât prin ele se exprimă indignarea contra atentatului comis și simpatia pentru d. prim-ministru. În momente grele, totdeauna oamenii politici se arată cuprinși de aceleași sentimente. De același noi azi ne unim cu toții spre a vesteji o faptă criminală și urăm dlui Brătianu deplină însănătoșare. (Aplauze).

D. Maiorescu a declarat apoi în numele oratorilor conservatori cari urmau să ia cuvântul la mesaj că renunță la discuții. (Aplauze).

Declarațiile dlui Dissescu.

Sânt puține zile când d. prim ministru a spus că relele de care suferim nu pot găsi vindecare decât în energia oamenilor politici.

Nimeni nu poate contesta că d. prim ministru a arătat multă energie în guvernarea d-sale. S'a găsit însă o mână criminală care să suprime această energie.

Dar cred că în momentele de față d. prim ministru se află încurajat de întreaga desaprobare a atentatului.

Noi conservatorii democrați fără rezervă ne unim la cuvântul de protestare și exprimăm sentimentul de revoltă care ne stăpânește.

D. Dissescu a spus apoi că oamenii unei țări se pot împărți în două categorii. Unii cari trăiesc pentru ei, și unii pentru alții. D. prim ministru e printre aceștia din urmă.

Motivele arătate ne îndeamnă și pe noi să renunțăm la discuții asupra adresei și cer chiar închiderea discuției.

D. Ilariu Isvoranu a relevat unirea tuturor partidelor față de atentatul comis și a cerut dlui președinte ca în fiecare zi să se citească la începutul ședinței un buletin medical asupra stării sănătății dlui prim ministru.

D. Spiru Haret, ministru al instrucțiunii, citește în numele guvernului aceeași declarație pe care a făcut-o la cameră.

În urmă se pune la vot luarea în considerare a punșului la mesaj și se aprobă prin ridicări de ani. —b.—

Mahalalele și atentatul.

ca despre atentat a fost colportată în cartierele ce ale orașului cu iuțea fulgerului. Imediat s'au format cortegii întregi de cetățeni, cari s'au răspândit fie în fața clubului național-liberal, fie în fața locuinței primului ministru, fie în străzile colaterale acestora. Pe toate fețele era zugrăvită o sinceră indignare, iar cuvinte de indignare ieșeau de pe toate buzele.

— Sărăcuțul de el, — zicea un bătrîn negustor din Obor, — e un om așa de blind și cu duh în vorbă!... Te miri cum de se găsesc nebuni cari să se lege de asemenea oameni...

— Înainte de toate, adăuga altcineva, primul-ministru este un om. Rare ori o persoană așa de sus pusă arată atîta inimă și atîta blîndețe cînd vorbește cu publicul!

— Mă mir, zicea un altul, cum de nu l-au dat gata pe asasin!...

— Ți-era mai mare dragul să-l vezi umblînd pe stradă așa de molcom, cu mersul omului făcut ca să fie bun.

La întrunirea ținută în Verde, la școala Golescu, se adunase întreg cartierul: bărbați, femei, copii, — să aflu din gura oratorilor noutăți despre starea ilustruului bolnav.

Cînd doctorul Botescu, plîngînd ca un copil, s'a urcat la tribună și a început, cu glasul tremurat, să istorisească întîmplarea, întreaga sală — o mare înmăsurare de capete s'a ridicat ca unul singur și într'un glas a strigat:

— Să-l păziască Dumnezeu pe domnul Brătianu! Nu făcut nimănuia nici un rău. Să-l păzească Dumnezeu de primejdie!

Mulți înși, bătrînii mai cu seamă, plîngeau ca copiii.

Un bătrîn, gîrbovit de ani, spunea între suspine: — Mi-a lăsat cei de sus mie blestemul să trăiesc ca să văd pe fiul marelui Brătianu, pe fiul părintelui poporului, amenințat să fie omorît de un besmetic!...

Toată noaptea cetățenii din cartierele mărginașe ale orașului au circulat pe strade, interesîndu-se de starea primului-ministru și manifestîndu-și bucuria oricîcîte ori primeau vești bune.

Ultime știri.

Correspondentul nostru din București ne telegrafiază: Aseară la orele 9 casa dlui prim-ministru Brătianu a intrat în liniște. Dna Brătianu și oamenii de serviciu, sărubiți de oboseală, s'au culcat.

D. dr. Cantacuzino a făcut de gardă, iar în locul dlui dr. Angelescu, a veghiat la căpătâiul bolnavului d. dr. Duma.

Respirația, pulsația, sânt regulate. Nu e nici o temere că s'ar ivi complicațiuni.

Starea atentatorului Stoenescu, care încercase să evadeze și să se sinucidă, după cum am anunțat aseară nu e de loc gravă.

Această știre ne-a confirmat-o dl dr. Leonte.

Starea dlui Brătianu, tot după declarația dlui dr. Leonte, e în afară de orice pericol, de oarece, după cum se știe, nici un organ n'a fost atins.

Pulsația respirația și temperatura sânt normale.

Glonțul care a străbătut omoplatul stîng s'a deplacat și dl Brătianu a avut puține dureri.

Medicii au afișat la, orele 9 azi dimineață, un nou buletin, prin care arată că starea d-lui Brătianu continuă a fi satisfăcătoare fără nici o complicație.

D. Brătianu a petrecut o noapte agitată, căci n'a putut dormi decât câteva ore și a-celea cu întrerupere.

Cînd i-s'a schimbat de către medici pansamentul, primul-ministru a avut o slăbire ușoară, care însă a dispărut după câteva minute.

Autoritățile, din cauza boalei atentatorului, și-au întins cercetările în diferite orașe ale țării unde se află sindicaliști.

Nu s'a stabilit nici azi asupra examenului de radiografie. În cercurile bine informate se spune că d. dr. Leonte va întârzia până Sâmbătă sau Luni extragerea gloanțelor, fiind teamă de puroi. În caz cînd nu se va face operația, gloanțele vor fi lăsate în corp.

Agravarea stării?

Viena, 24 Decembrie. O corespondență locală anunță că starea ministrului Brătianu s'ar fi agravat mult. Ziarele nu dau nici un crezământ acestei știri, știindu-se că broul de corespondență, care o publică, nu e conștiincios.

București, 24 Decembrie. Starea sănătății bolnavului e pe deplin satisfăcătoare și nu dă prilej la nici un fel de temeri.

Pentru școala de fete din Arad.

Pentru fondul de zidire al școalei de fete din Arad, au mai sosit următoarele contribuții.

Colecta d-nel *Elena Biberea*, Giula-germană, dela: d-na Elena Biberea, Maria Amiev, Petru Biberea, taxele de membre ordinare de câte 4 cor. . . . C. 12.—

Colecta d-soarei *Paulina Petroviciu*, Toracul mic, cu ocazia unei zile onomastice, adunați dela oaspeți, dela: Gheorghe Lupșa 1 cor. Vincențiu Petroviciu 2 cor. P. Stoianoviciu 1 cor. Marius Tempea 5 cor. D. Terloiu 1 cor. Adrian Țapoșiu 4 cor. Ioan Popescu 2 cor. Petru Miholiu și soția 2 cor. Ștefan Petroviciu 1 cor. Teodor Petroviciu și soția 2 cor. Pantea Petroviciu, Paunița Petroviciu câte 1 cor. B. Moșorca, Cornelia Tempea câte 5 coroane. . . . C. 35.—

Colecta d-nei *Iovanca Nemet*, Arad, dela d-na Iovanca dr. Nemet, taxa de membră fondatoare 100 cor. d-na Florescu Nemet, Șeitin, membră pe viață 40 cor. Gheorghe Șiclovan, Șeitin, membru ajutător 40 cor. Pavel Mercea, preot, Șeitin, d-na Zora Petroviciu, d-na Agrița Guleș, Vichente Guleș, învățător, Demetriu Mesaroș, învățător pensionat, câte 5 coroane. Emilia Bugarschi m. r. Const. Pavloviciu, Pâncota, ca membră pe viață 40 cor. Flore Deliman 10 cor. Nicolae Gheran 4 cor. Gheorghe Maior, Const. Roșcău, proprietar, Cristina Șiclovan, Romul Verșan, Constantin Stragea, Arcadie Șiclovan, Anuța Rusu, Glicheria Crișan, câte 2 coroane. Demetriu Micu, învățător, Teodor Rusu, câte 3 coroane. Uroș Pinteș, Teodor Vidu, jude, Gheorghe Stragea, Zaborie Hornea, Gheorghe Pinter, Ion Șiclovan, Ielița Drăgan, Ștefan Șiclovan, câte 1 coroană. Sofia Stragea 20 fileri. . . . C. 299 20

Colecta d-nei *Roza Mladin*, Șilindia dela d-na Roza Mladin Șilindia, membră pe viață cor. 40, d-na Silvia Comloșan, membră pe viață . . . C. 40.—
Dr. Ștefan C. Pop, Arad . . . > 5.—
Alexandru Cuiedan, Șilindia . . . > 2.—
Cornel Foltușu, Feneriș . . . > 1.—
Ioan Neagu, Luguzău . . . > —40
Nicolae Ardelean . . . > —40
Nicolae Iovu . . . > —30
Crăciun Oancea . . . > —40
Toader Corbu, Șilindia . . . > 1.—
Ecaterina Cuiedan . . . > 1.—
Axente Chirila . . . > 5.—
Emilia Moțiu . . . > 1.—
Alexandru Halmagean . . . > 1.—
Iosif Terucian . . . > 1.—
Ștefan Nadașan . . . > —40
Nuțiu Ionaș . . . > —40
Gheorghe Cotocu . . . > 1.—
Total: C. 10130

D-na *Livia Bogdan*, măr. Dr. Nicolae Ciacian, taxa de membră fondatoare . C. 100.—

D-na *Virginia Dr. Hotăran*, Șiria, membră pe viață . . . C. 40.—

Colecta <Tribunei> . . . > 97.—

Colecta elevei *Carolina Popoviciu* din cl. V-a a școalei din Petrovoselo, C. 27.—

Schuber Lajos

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Szabadka, Bercsényi-u. 314.

Primește vopsirea și curățirea de haine bărbătești și femeiești, uniforme, p rdele de dantele și tunis, umbrele, broderii Dantele vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. Mănuși de glassé și rocuri de piele se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiincios

Programul noului cabinet.

Votul universal — Impozitul progresiv.

Criza.

Arad, 23 Decembrie.

Correspondența semioficioasă »B. T.« publică azi specificat în puncte generale programul guvernului în formațiune. Dacă ar fi ca acest program să n'aibă nici o semnificație dodonică, în sinteza lui ne-ar prezenta chimera unei Ungarii, primentă de toată rugina și de tot mucegaiul organismului pseudoconstituțional, care a ținut atât vreme încâtușate și robite energiile ce residă în puterea de viață a popoarelor ei. Căci programul guvernului ne vestește *votul universal egal, direct și secret* și reforma *impozitului pe baza progresivității*; cele două reforme mari, cari singure sânt menite să așeze temelia sigură și trainică a viitorului țării, răsturnând și înfrângând toate privilegiile și toată puterea claselor reacționare șovine.

Ziarele inspirate adeseori din anturajul viitorului stăpânitor al țărilor habsburgice scriu cu o pronunțată simpatie despre misiunea lui Lukács și speră că va izbuti în ciuda opintirilor desnădăduite ale oligarhiei conduse de spirite reacționare ca Andrassy, Apponyi și Tisza. O împrejurare aceasta, care ne aprinde o schinteie de nădejde în suflet și ne face să credem încă în sinceritatea frumoaselor promisiuni ce se cuprind în programul cabinetului Lukács.

Prea multe și dureroase au fost decepțiile ce ne-au încercat, decât să ne putem smulge din suflet scepticismul în fața celui ce ne vestește o Ungarie mai fericită.

Să stăm în așteptare până vom cunoaște conținutul întreg al promisiunilor atât de eufemiste și dacă acest conținut va fi aievea cel dorit de noi, îi vom întinde noului guvern tot sprijinul nostru, cu aceiași însuflețire, care ne-ar determina pentru o luptă neîmpăcată — dacă ne-am convinge că și de data asta se încearcă numai o ademidire a popoarelor date pradă furiei șovine.

Tratativele încep mâine.

Budapesta, 24 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Întrebat de un ziarist asupra termenului când vor începe tratativele, Lukács a declarat următoarele:

— Vă asigur că în preseara Crăciunului va fi liniște în politică. Voi începe cu Justh, el însă nu va sosi în capitală decât mâine. Mâine deci vor începe tratativele definitive.

Programul cabinetului Lukács.

Budapesta, 24 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). *Correspondența semioficioasă »B. T.« publică azi programul viitorului guvern. Punctele acestui program sânt:*

1. *Votul universal egal, direct și secret.*

2. *Teritoriul vamal autonom și instituții vamale autonome.*

3. *Lucrările pregătitoare pentru banca autonomă; eventual prelungirea prorizorie a privilegiului băncii comune.*

4. *Reforma impozitului pe baza progresivității.*

Față cu aceste sânt următoarele trei puncte:

1. *Punerea în aplicare a convențiilor comerciale.*

2. *Acordarea cheltuielilor anexiunei și a cheltuielilor militare, cari vor fi sporite în mod normal. Acordarea cheltuielilor pentru reformele dela marină.*

3. *Mari operații financiare pentru satisfacerea trebuințelor curente.*

Conferința partidului lui Kossuth.

Budapesta, 24 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Azi înainte de amiază Francisc Kossuth a convocat pe membrii comitetului executiv al partidului. Comitetul a discutat asupra atitudinii ce va trebui să ia partidul în situația schimbată. Spiritele în partidul lui Kossuth sânt foarte pesimiste.

Contele Apponyi a vizitat azi pe Kossuth la ministerul de comerț.

Presa veneză despre misiunea lui Lukács.

Viena, 24 Decembrie. (Dela corespondentul nostru) Toate ziarele de aici se ocupă, la loc de frunte, cu misiunea lui Lukács:

»N. Freie Presse« găsește curioasă că s'a numit ministru-șef un adversar al băncii comune, în momentul când Wekerle s'a declarat pentru ea. *Calea pe care se caută azi soluțiunea e primejdioasă pentru monarhie*, căci Lukács vrea să facă politică dualistă cu un partid potrivit dualismului.

»Die Zeit« spune că opoziția se va bucura că i-a succes să trântescă cabinetul lui Wekerle, iar membrii cabinetului și partizanii lor se vor bucura că au scăpat de-o răspundere pentru care au avut *antipatie numai*. Până va dura această bucurie generală va fi bine.

»Die Zeit« mai crede că Lukács va forma un guvern provizoriu, pentru a obține votarea necesităților statului. Criza, însă, va izbucni în curând din nou.

»Reichspost« crede că dacă Lukács nu va reuși, se va face un apel către popor. Criza se poate rezolvi numai pe baza votului universal.

»Vaterland« vorbește cu simpatie despre Lukács, dela care așteaptă să realizeze reforma electorală.

»Arbeiterzeitung« speră că parlamentul feudal de astăzi va fi dizolvat.

»Fremdenblatt« apără misiunea lui Lukács și atacă politica lui Kossuth și Andrassy. Aprobă politica lui Justh.

Cabinetul-Lukács.

Ziarul »N. W. Tagbl.« scrie despre situația politică din Ungaria următoarele: Ladislau Lukács va începe deja mâine tratativele pentru formarea cabinetului. Designatul prim-ministru se va năzu să-și asigure nu numai sprijinul partidului Justh, ci și pe al tuturor partidelor de cari tre-

buie să fie seamă. Cu partidul Justh probabil să se fi încheiat deja învoiala, căci e lucru lămurit că partidul acesta va face tot posibilul pentru realizarea cabinetului, după ce acum i se dă un prilej de a ajunge la guvern.

Programul lui Ladislau Lukács se compune îndeosebi din următoarele două puncte: Unul dintre punctele principale e *reforma electorală*, făgăduită în pactul încheiat cu regele, la alcătuirea căreia nu mai poate fi vorba mai mult de proiectul pluralist al contelui Andrassy. Partidul Justh a luptat cu mai multă înverșunare împotriva proiectului prezentat de Andrassy și, purcuzând din împrejurarea aceasta, acum e probabil să se elaboreze un nou proiect.

Al doilea punct principal e *rezolvirea chestiunii băncii*. Învoiala pe care Lukács vrea să o încheie cu partidul Justh, consistă într-o *declarație*, în înțelesul căreia *rezolvirea chestiunii băncii să se facă dependentă de hotărârea parlamentului ales pe baza noului legi electorale*. Deoarece privilegiul băncii comune expiră la sfârșitul lui Decembrie anul viitor, una dintre problemele mai urgente ale noului guvern va fi prelungirea pe vre-o doi-trei ani a privilegiului băncii comune.

Noul cabinet mai are și alte probleme urgente de rezolvit. Intre acestea, în locul prim *convenția comercială cu România*, apoi votarea provizoriului bugetar, alegerea membrilor în delegație și asigurarea desbaterilor normale, în parlament, asupra bugetului, și în sfârșit îndeplinirea reformei electorale.

Ladislau Lukács, fiindcă se angajează și pentru portofoliul finanțelor, va întreprinde înainte de toate mari operații financiare. E vorba de marele împrumut, de împrumutul de *cinci sute de milioane*, care, considerând că valorile emise de stat devin scadente, nu se va putea evita în anul viitor. Trebuie apoi să facă un provizoriu cu banca comună, ceare nici nu s'a luat în desbatere până de prezent.

În noul cabinet Iuliu Justh nu va primi nici un portofoliu, deoarece vrea să evite până și aparența, că ar fi pornit lupta numai de dragul unui fotoliu ministerial. Portofoliul prezidențial și cel de finanțe vor fi ale lui Lukács; portofoliul de interne se va da tot unui bărbat politic 67-ist. Celelalte portofolii se vor distribui între membrii partidului independent și probabil Holló va fi ministru de justiție; contele A. Teleky de agricultură, B. Földes de instrucție, Hugo Hoffmann ori Jekelfalussy de honvezm, iar G. Iosipović ministrul treburilor croate. Dacă Kossuth ar sprijini noul guvern, eventual ar primi el portofoliul de comerț și în cazul acesta în fruntea lui minister al căilor ferate ar ajunge contele Bathányi. Al treilea candidat la portofoliul de comerț e contele Béla Serényi, care a fost azi și ieri la Viena și s'a întâlnit de mai multe ori cu Ladislau Lukács.

Se mai vorbește, că Serényi va fi ministru al *latere*. Dacă Lukács va putea să intre la învoială cu partidul constituțional, la interne va fi numit unul dintre bărbații politici ai acestui partid. Iuliu Justh își va face intrarea în parlament iarăși *ca președinte*. Dacă vor merge toate neted, numirea noului guvern se va publica în monitorul oficial în restimpul dintre Crăciun și anul nou. Ladislau Lukács, în cazul acesta, se va înființa în 28 Decembrie din nou în audiență la regele, ca să-și raporteze despre rezultatul tratativelor ce a întreprins.

Planurile lui Lukács.

Ziarul »Pester Lloyd«, care își primește informațiile de obicei din izvor nemijlocit, spune că Lukács va urma din nou tratative cu partidele parlamentare și cu candidații la portofolii; dacă însă nu-i va succeda să unească partidele pe baza celui mai apropiat program de guvernare al său și să înduplece pe reprezentanții partidelor

Rummolit. Articol necesar la economia casnică. Cine vrea să aibă plăcerea de a gusta la casa sa rom bun, curat și aromatic, să se folosească de »Rummolit«. — Prețul unei sticle 70 filleri. 10 sticle 7 cor. — O sticlă e de ajuns pentru a produce 2—3 kilogr. de rum veritabil.

Depozit principal: **MOLDT BELA**, farmacist Gyertyámos.

Hustokol. Medicii o folosesc cu mult succes la îmbolnăvirea organelor de respirație, boale de piept, catar de plămâni, catar măgăresc; contra tusei, astmei etc. — Prețul unei sticle 6 coroane. 3 sticle 16 coroane.

»Crema-Ideal-Violetta« de prezent cea mai bună și nestrăcioasă cremă pentru față și mâni. Prețul 1 cor., și 2-50 cor.

Doloresit. Cel mai sigur și mai cu efect medicament la întărâtarea intestinelor și pentru junghiuri în oase, dureri sfâșietoare înțepeni, precum și contra tuturor boalelor ce obvin prin răceală. La începutul boalei e de ajuns și o singură sticlă; la boale învechite folosirea a 3—4 stice sunt de ajuns pentru totală vindecare. — Prețul unei sticle 4 coroane. 5 sticle 15 coroane.

să intre în cabinet, — își va remite însărcinarea domnitorului. Numitul ziar mai preținde a ști, că Lukács nu se va angaja la nici un caz pentru o guvernare extraparlamentară, ci că în caz de necesitate mai bucuros va disolva camera. Dacă tratativele ale cu partidele s'ar zădărnici, atunci ar forma un cabinet incomplet, compus numai din vre-o câțiva membri, ca astfel să se poată rezerva portofolii destule pentru aspiranții legitimi ai portofoliilor ministeriale.

Ladislau Lukács e investit de altfel cu cea mai deplină putere. Puterea ce i-s'a dat nu se extinde numai asupra tratativelor în scopul înjghebării unei majorități parlamentare, ci și asupra eventualei d'olvări a camerei.

Socialiștii și Lukács.

Joi seara, la orele 9, când avea să sosiască din Viena noul ministru președinte Lukács, vre-o 500 de socialiști s'au adunat pe peronul gării și l-au aclamat.

«Trăiască Lukács, care ne aduce votul universal!» striga mulțimea cerând de la Lukács să se declare. Noul ministru președinte a spus, însă, celor din apropierea sa că, fiind răgușit, nu poate să vorbească. Dar va vorbi mai târziu.

De altminteri, partidul socialist a și pornit campania în favorul votului universal, aranjând numeroase întruniri publice atât în Budapesta, cât și în orașele din provincie.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Nouii candidați ai partidului național român din Austria.

Cernăuți, 24 Dec. Se crede că viitorii candidați ai partidului național român din Reichsrath vor fi consilierul de curte Morariu și Cuparencu fostul contracandidat al dlui Ispescul Grecul.

Acesta din urmă va depune mandatul, deși el desminte acest lucru, pentru a primi catedra de drept la facultatea juridică din Cernăuți.

Situația în Grecia.

Londra, 24 Decemvre. Știri telegrafice sosite aici din Atena spun că curtea grecească a reușit să zădărnicească activitatea Ligei militare, care nu mai are putere de ași realiza amenințările și va trebui să cedeze.

Atena, 24 Decemvre. Grecia are de gând să-și mărească contingentul armatei în cel mai scurt timp. Motivul acestei măsuri e că la alegeri, cu siguranță vor intra în cameră și deputați crețani, ceiace va provoca protestul Turciei și poate chiar o intervenție înarmată.

Președintele Ligei militare Zorbas a fost primit ieri de două ori în audiență de către rege. După prima audiență Liga a discutat propunerea lui Zorbas referitor la o înțelegere pacinică. Liga a admis propunerea lui Zorbas, care s'a întors la rege pentru a-i comunica rezultatul discuțiilor.

Atena, 24 Decemvre. Curios e că șeful opoziției Theotokis a respins, în numele opoziției, compromisul propus de Zorbas și anume ca ministrul de război să nu demisioneze, dar nici să nu apară în Cameră. În capitală și provincie începe a se restabili liniștea. Ieri au avut loc demonstrații în favorul guvernului.

Atena, 24 Decemvre. Regele a iscălit azi decretul prin care 4 coloneli sânt numiți generali. Intre ei și Zorbas. Ministrul de război, pentru a câștiga bunăvoința Ligei militare, a făcut însemnate avansări și anume 4 generali, 8 coloneli, 29 maiori, 68 căpitani și 93 locotenenți. Ofițerii au văzut, însă, în aceste avansări o insultă la adresa lor și intrând în tipografia statului au pus mâna pe decretul regale.

Atena, 24 Decemvre. În urma agitației Ligei militare, ministrul de război Lapathiotis și-a dat demisia, care a fost primită.

Explozia de bombe din Petersburg.

Petersburg, 24 Decemvre. Woskressenski, cum se afirmă, s'a pregătit de mult la atentatul său. Procurorul Korsak care instruieste afacerea declară că are toate ițele atentatului. În interesul instrucției, pentru a nu-i aviza pe complici, nu poate, însă, să numească nume.

Paris, 24 Decemvre. «Matin» afiă că logodnica lui Woskressenski s'a făcut amanta lui Karpov, căruia i-a dat multe hârtii compromițătoare pentru logodnicul ei. În acelaș timp, însă, a furat și de la Karpov hârtii compromițătoare pentru ei și le-a dat lui Woskressenski care pe baza lor storcea sume însemnate de la Karpov. Amanta lui Woskressenski a fost arestată.

Boala regelui Spaniei.

Madrid, 24 Decemvre. În mod oficial se anunță că regele Alfons va pleca mâine la vânătoare în Andalusia. Cercul diplomatic pretind, însă, a ști că regele se duce pentru a fi operat la urechi de specialistul Morré.

Regele Bulgariei la Aehrenthal.

Viena, 24 Decemvre. Regele Ferdinand al Bulgariei, care stătuse câțeva vreme la Meran în Tirol, treând azi prin Viena, a făcut o vizită ministrului de externe, contele Aehrenthal, cu care s'a întreținut mai multă vreme.

Convocarea dietei Bucovinene.

Cernăuț, 24 Decemvre. Dieta provincială a Bucovinei a fost convocată imediat după sărbători la 29 c. fiind la ordinea zilei chestii urgente.

Principesa Luiza nu se lasă de iubitul ei.

Bruxelles, 24 Dec. Am arătat cu timpul său că principesei Luiza îi s'a făcut propunerea să părăsiască pe aventurierul Mattasich și să se stabilească aci, unde i se vor regula finanțele și îi se va da anual un apanaj frumos.

Principesa a renunțat la aceste oferte și s'a înapoiat la Viena, unde o aștepta iubitul ei.

Baronesa Vaughan protestează împotriva sechestrării castelului ei.

Paris, 24 Dec. Baronesa Vaughan a făcut plângere la tribunal pentru sechestrarea caste-

lului Balincourt și a obiectelor aflătoare în el. Tribunalul a admis plângerea și a numit o comisiune, care să facă inventarierea obiectelor.

Senatul belgian refuză votarea adresei regale.

Bruxelles, 24 Dec. Senatul a refuzat să voteze adresa către rege, pentru că ziarul socialist «Peuple» a publicat textul ei înainte de a fi prezentat senatului.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 24 Decemvre n 1909.

— **Corul Asociației** va cânta Duminică, s. Liturghie. Stimații membrii și membre sânt rugați deci, ca cu toții să se prezinte la ora 9 a. m. în localul Asociației.

— **Știre personală.** Dl Octavian Goga, președintele sindicatului presei române, a sosit ieri, joi la Arad, pentru a prezida ședința comitetului sindicatului presei române.

Dl Goga va pleca din Arad la München, și de acolo, în primăvară, la Paris. La plecarea sa din Sibiu, i-s'a făcut dlui Goga o grandioasă manifestație de simpatie și dragoste. Dl Goga va sta în străinătate vreme mai îndelungată.

În einstea oaspei iubit, s'a aranjat aseară în Arad o cină intimă, la care au luat parte mai mulți prieteni ai poetului.

Dl Goga va sta în Arad până mâine, Sâmbătă.

— **Mizeria din Bihor.** După cum ni-se telegrafiază din Oradea-Mare, a sosit la consiliul comitatens adresa ministrului de agricultură Darányi, în care acesta aduce la cunoștința comitatului că guvernul a hotărât să vină într'ajutorul celor muritori de foame — cu suma de 2000 cor.

Adresa aceasta a făcut impresia foarte rea în comitatul întreg. Darányi promisese 200.000 de cor. și vrea să se achite cu cu suma ridicolă de 2000 cor.

— **Succesul D-rului Toma Ionescu în America.** Doctorul Toma Ionescu, eruditul profesor de la facultatea de medicină din București a cucerit și în America cele mai mari succese cu metoda sa de injecție cu stovaină la cazurile de operație.

În săptămâna trecută profesorul Toma Ionescu a făcut la unul din spitalele din New-York experiență cu sistemul său înaintea la 50 de doctori americani.

Au fost operați trei băieți și o femeie. Toate patru cazurile au reușit perfect. Injecția cu stovaină reduce corpul într'o stare de amorțială fără ca pacientul să-și piardă conștiința. Toți patru bolnavii vorbeau în decursul operației și spuneau, că nu simt nimic.

Un copil ridea când îl opera, iar după operație spunea că se simte foarte bine.

O pacientă Moskovitz, nici n'a băgat de seamă când s'a început operația.

La cazul doamnei Moskovitz doctorul Toma Ionescu a întrebuințat novocaină, un fel de preparat de cocaină.

În vremea operației pacienta citia dintr'o carte de rugăciuni.

După ce s'a sfârșit operația ea a întrebat pe medici, că de ce nu mai încep odată. Vorbind cu surorile de caritate pacienta spunea că nu simte absolut nici o durere.

Întrebuințarea novocainei nu are nici un efect rău asupra bolnavului. Adoptarea sistemului doctorului Toma Ionescu în practica chirurgicală va înainta încă cu un pas în vasta știință medicală.

Gazetele ungurești, care mai astăvară pe vremea congresului medical din Budapesta, zeflemisau știința medicală românească, aduc doctorului Toma Ionescu cele mai meritate elogii.

CARL TISCHER
SIBIU-NAGYSZEBEN, Reitschulgasse 6.

Instalează atât în loc cât și în proviță lumină electrică, telefon, sonerie și paratunete; transformează lămpi de petrol pentru ardere cu electricitate cu prețuri ieftene. — — Serviciu prompt și conștiințios.

— **Teatru român în Sibiu.** Precum aflăm la »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« se urmează cu mult zel repetițiunile a două piese teatrale de tot hazul, cu cari diletanții numitei Reuniuni vor să surprindă de sărbătorile Crăciunului publicul sibian și cel din jur. Intre diletanți se găsesc și persoane bine cunoscute publicului nostru din reprezentanțiunile din anii trecuți. Reprezentanțiunea se va da în teatrul orașenesc.

— **Asasinii regelui Dom Carlos.** Din Lisabona ni-se telegrafiază că trei arestați politici au făcut zilele aceste mărturisirea că ei au fost asasinii regelui Dom Carlos și ai fiului lui. Poliția a inițiat o anchetă largă, dela care se așteaptă desvăliri mari și senzaționale.

— **Notar public arestat împotriva notarului public din Seghedin Kern Lajos s'au făcut mai multe denunțuri că ar fi defraudat bani de ai clientilor săi.** Miercuri, când voia să plece la Budapesta, a fost arestat la gară și dus la poliție, iar de acolo la judecătorul de instrucție. După un scurt interogatoriu, Kern a fost pus în libertate. Ancheta se continuă împotriva lui.

— **Cât a câștigat Cook?** Ziarele americane constată că șarlatanul explorator Cook a câștigat cu povestea inventată de el mai bine de 125.000 dolari (peste 750.000 cor.)...

— **De-ale poliției ungurești,** într'un număr recent am adus știrea, că premiul de 2000 de coroane ce s'a pus pentru prinderea ucigașilor văduvei Haverda Boldizsár a fost dat șefului poliției din Szabadka Pertich Ernő. Acesta s'a apucat și a trimis din suma primită 10 cor. unui ziarist din Szabadka în băjocură, pentru că acesta luase apărarea acuzațiilor János și soșii. Ziaristul scandalizat a publicat în organul său o scrisoare deschisă căpitanului de poliție Pertich în care-i descopere toate murdăriile în care se scaldă. Spune, că umblă beat din cafenea în cafenea. Că într'o seară a spart într'o cafenea toate geamurile și oglinzile și dimineața se mai plângea că l-au furat.

E dator la toți cheișerii, care i au tăiat creditul. Mânâncă bea și se îmbracă pe datorie.

Frumos model de funcționar public. Și dacă ar fi numai așa calea-valea, dar câți slujbași ai statului nu-și împlinesc datoria în felul lui Pertich.

Aci, conte Andrásy depune energie, în educația acelor, care dispun de drepturile cetățenilor.

— **Necrolog.** Primum următorul anunț funebrel: Cuprinși de nemărginită durere ducem la cunoștință trecerea din viață a neuitatului nostru fiu, frate și cumnat **Corneliu Szántó** urmată după grele suferințe azi dimineață, la orele 8 $\frac{1}{2}$, în etate de 40 ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Duminică, în 26 Decembrie 1909 la orele 3 d. a. Șiria, (Világos), la 24 Decembrie 1909. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Văd. Ioan Szántó născ. Emilia Panici mamă. Iuliu Szántó, Romul Szántó, Hermin Szántó, Gheorghe Szántó, ca frați. Livia Papp măr. Szántó, Luiza Blaha măr. Szántó, ca cumnate. Ioan Szántó, Emilia Szántó, Hermin Szántó, nepoți și nepoate.

— **Principesa Luiza acasă.** Aventurierul Oeza Matachich, fost ofițer în armata austriacă și eliminat din armată pentru falsificări de polițe, care s'a încurcat cu principesa Luiza, fiica regelui Leopold a plecat cu aceasta din Köln voind să o însoțească la Bruxelles. La graniță însă i-s'a comunicat, că va fi expulzat. El s'a înnapoiat deci la Kolonia, unde așteaptă reîntoarcerea Luzei.

— **Ușurătatea pentru ceice se pregătesc pe calea juridică.** Interesantă și practică dispoziție a înființat seminarul juridic din Cluj strada »Malom ut« sub Nrul 14 esistent seminarul juridic, așa un sistem au înființat, prin care și provințiști pot acasă să se pregătească. Adevca așa însemnări au făcut, cari în ordine deplină cuprind tot materialul, încât suplinesc tot studiul respectiv, așa încât suplinesc toate întrebările juridice fără ca să fie de lipsă acele a se explica. Aceste însemnări le împrumută la provințiști și dintru acele pregătindu-se acasă. Așa zicând în Cluj la recapitulare în două săptămâni poate face rigorozul juridic. Mai departe

zilionic ține probe rigoroaze, care se pregătesc în afară de seminar și aceia pot lua parte gratis. Informațiune despre seminarul juridic trimite direcțiunea seminarului gratis. Adresa: logi Szeminarium, Dr. Dobó, Malom-u. 14 szám i emelet.

x **Distincțiune.** Gerstenbrein Tamás pietrar și sculptor, un meseriaș, eminent și brav al orașului Cluj, a primit o distincțiune binemeritată, ocaziunea concursului de premii a »Reuniunii meseriașilor din țară« a obținut un premiu de argint. Camera de industrie și comerț i-a predat lui Gerstenbrein Tamás acest premiu în cadrul unei serbări familiare, care a câștigat nu numai în porțile ardelene ci în Ungaria întreagă glorie și recunoștință meseriei de pietrar.

— **Atragem atențiunea st. negustori, cafegii și ospătari asupra anențului din numărul nostru de azi a fabricii de rum, Uguer și cognac a Eleonorei Szilágyi din Cluj.**

x **Pentru 60 de fileri,** poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojii și Rom. 10 dose cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conferențiar agromonic al Asociațiunii se publică concurs în următoarele condițiuni:

I. Conferențiarul agromonic al Asociațiunii va avea să îndeplinească următoarele lucrări:

a) va avea să compună un program de activitate în înțelesul statutelor și în marginile mijloacelor de care dispune Asociațiunea pentru îmbunătățirea economică a poporului românesc din patrie;

b) va trebui să țină în despărțimintele Asociațiunii cursuri și prelegeri din toate ramurile agriculturii, stăruind mai ales pentru o îndrumare practică în ale economiei raționale;

c) va iniția și înființa, în comunele cari ține prelegeri, însoțiri de tot felul, îndeosebi însoțiri de producțiune și valorizare, agenturi și biblioteci populare, împărțind totodată cărți între popor;

d) va avea să scrie prelegeri model și broșuri din domeniul agriculturii pentru biblioteca populară a »Asociațiunii«.

II. Retribuția agronomului va fi;

a) salariu anual 2000 cor. plătit în rate lunare anticipate.

b) cu ocazia călătoriilor va primi o diurnă de 6 cor. și cheltuielile de drum (în tren bilet de cl. II).

c) pentru broșurile cari le va publica în »Biblioteca populară a Asociațiunii« va primi, conform condițiilor stabilite, 40 cor. de coală tipărită.

III. Cei ce vor să concureze la acest post au să înainteze comitetului central al »Asociațiunii«, Sibiu (strada Șaguna) până la 31 Mai nou 1910, următoarele:

a) certificat de botez în limba română;

b) certificatul școlilor secundare și agromonice pe cari le-a terminat;

c) certificatele despre praxa ce au făcut-o;

d) eventuale lucrări pe cari le-au scris în domeniul agriculturii;

e) un memoriu în care să arele cum au de gând să lucreze în cadrele Asociațiunii, conform condițiile stabilite în partea I, punct a) b) și c) din acest concurs;

f) O prelegere economică model scrisă în limba și pe înțelesul poporului. Subiectul și-l poate alege fiecare concurent din ramura economică pe care o cunoaște mai bine.

Agronomul se va angaja provizor cu începere dela 1 Iulie 1910.

Sibiu, 9 Decembrie.

I. Sterca Șuluțu, Octavian C. Tăslăuan,
president. secretar.

Economie.

Nouă însoțire de credit sâtească sistem Raiffeisen s'a alcătuit la sfatul d-lui Vic. Tor-dășianu și la stăruința învățătorului Petru Macedon, în frunțașă comună Perșani (comitatul Făgărașului). Însoțirea alcătuită după principiile, după cari Reuniunea agricolă sibiană înființează asemenea însoțiri, și-a primit în zilele acestea aprobarea statutelor și-și va începe în scurtă vreme activitatea.

Plata grânelor din Arad.

24 Decembrie 1909.

Stăm în preajma Crăciunului și vremea în loc să-și îmbrace haina de iarnă, se face tot mai domoală, așa că azi am simțit razele calde ale soarelui și nu dinții gerului. Că bine e așa așa, e taina viitorului. După toate semnele vom avea o iarnă statornic ușoară. În cazul acesta nu amenință nici o primejdie, dacă însă o schimbare neașteptată ne va aduce înghețul, sămănăturile vor suferi mult.

Cursul afacerilor e liniștit.

S'a vândut azi:

grâu 200 mm. . . .	13 70—13 20
orz 100 mm. . . .	6 70—
ovăș 100 mm. . . .	7 10—
secară 100 mm. . . .	9 20—
păpușoi 200 mm. . . .	5 70—5 80

Prețurile sunt socotite în cerosne și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 24 Decembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —	fil.
Din comitatul Albei — — —	28 > 80—29 > 80	<
De Pesta — — — — —	28 > 90—29 > 90	<
Bănăneșc — — — — —	28 < 95—29 > 90	<
De Bacica — — — — —	28 > 60—29 > 80	>
Secară de calitate I. — — —	19 > 75—20 > 05	>
Secară de calitate mijlocie	19 > 55—19 > 65	>
Orzul de nutreț, calitate I.	14 > 75—14 > 95	<
Ovăș de calitate I. — — — —	15 > 70—16 > —	<
Ovăș de calitate a II. — — —	15 > 40—15 > 60	<
Cucuruz — — — — —	14 > 80—15 > —	<

BIBLIOGRAFII.

A apărut excelenta revistă »Ramuri« Nr. 23 cu următorul sumar:

A. L. — † Augustin Bucea; Victor Efimiu — Inelul drăg de aur (poesie); I. M. Soricu — Icoană (poesie); N. Bănescu — »Pedagogia în trecutul Școlii Românești; Gh. Topârceanu — Vânt de primăvară (poesie); D. N. Clotori — Credința; V. Lăscar — Fragment (poesie); N. C. Ionescu — Carlyle (Studiu de C. Antoniadă); Petru Gh. Savin — Fata cu stea în frunte (poveste); V. T., C. Ș. F. — Cronici și Teodor Miron — Pastel de iarnă (poesie).

Adresa: Craiova, Strada Știrbei-Vodă Nr. 81. Abonamentul anual pentru Ungaria 9 lei.

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Mulțămită publică.

Tuturor prietenilor și cunoștilor cari, din prilejul trecerii la vecinicie a neuitatei mele soție Ana Chirilă n. Beltechi, au luat parte la nemărginita mea durere, exprimându-și condoleanțele în persoană și prin epistole, primească pe calea aceasta sincerile mele mulțămiri.

Șilindia, la 23 Decembrie st. n. 1909.

Axentie Chirilă, preot.

didat de avocat

ofertele sunt a se adresa Direc-
stitutului de credit și economii
ana» în Orăștie — Szászváros.

Ministerul Finanțelor.
unea Comptabilității Generale
Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

26 Novembrie 1909.

publicațiune.

tragere la sorți a titlurilor de
amortizabilă din 1905 (rentă con-
mprumutul intern de 424,613.000 lei
ctua în ziua de 20 Decembrie
ianuarie 1910, ora 10 a. m. în
pecială a Ministerului de Finanțe,
dispozițiunilor stabilite prin regu-
publicat în »Monitorul Oficial«
din 7 Februarie 1906.

ceastă tragere se vor amortiza titluri
o valoare nominală de Lei 2,517.000
rția următoare:

titluri de câte 20.000 Lei	100.000
» » » 5.000 »	1,520.000
» » » 500 »	897.000

titluri pentru o valoare
de Lei 2,517.000

este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
S. Quintescu.

croitoare

are să se priceapă și la manurea
ceto cusut și la brodat, află aplicare
ană în atelierul de cusut a lui

Stern Adolf

ARAD, Boros Béni-tér 8.

CROITORIE DOMNEASCĂ,

a lui
FARKAS és KORONDI

(Cluj) — Kolozsvár, Unió-u. nr. 3-5.
(Casa Státus).

Am onoare a aduce la cunoștința
p. t. public, că am deschis

o croitorie modernă p. domni
în Cluj, pe str. Unió nr. 3-5,
pentru oate corespunzătoare preten-
țiilor omului prezent. — Maga-
zinul nostru e asortat numai cu stufe
veritabile din patrie, engleze, fran-
ceze și de Scott. Tendința princi-
pală ni-e să dăm croiu bun și exe-
cuție elegantă. cînd Vă cerem spri-
rijul, totodată sperăm că pe lângă
prețurile moderate cu cari putem
face ori-ce emulare, Vă rugăm să
faceți o comandă de probă.

Cu stimă:

FARKAS és KORONDI,
croitori pentru domni.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

S'au ieftinit

cărbunii.

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4*60.
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4*60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4*—.

100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6*—.

100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4*60.

Róth József mare neguțător
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrice, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit
prin miile de scrisori de recunoștință
dovedește că

specialitățile (preservative)
pentru dame și domni, inventate sub numele Zénith sunt
cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce eră
defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor.,
bucată Zénith pentru dame 7 cor.

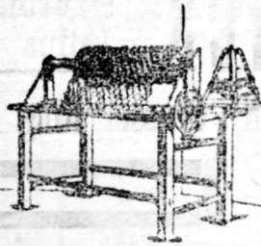
La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele
Zénith, oșci numai atunci e veritabil, dacă e provăzut
cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară
pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea
bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de .

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
— Premiat la 6 expoziții. —

TOTI SE MIRĂ

de o pompă de mână contra focului.

E cea mai nouă invenție brevetată

Ca primul ajutor în caz de primejdie e
neprețuită și pentru aceea, că are o construcție
ușoară, condiționează apă puțină și o poate
întrebuința ori și cine. Apoi e ușoară circa
2 1/2 klgrm. Se poate folosi și la udatul
grădinilor. Prețul 20 cor. Spedarea se
face numai cu rambursă. — — —

Cine trimite însă suma de 21 cor o pri-
mește franco. Se sapătă la ținichigiu!

TRAXEL I.

LUGOJ, strada Nedelko nr. 17.

STAMM EDE succesor

RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
de mașini de
cusut PFAFF
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

Gramofone și Pate-
foane veritabile, precum
și de cele fără diaphazon.
Telefon nr. 459.
— Preț curent gratuit. —

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe
lângă prețurile cele mai moderate.

RUDOLF CZECK : urmașul lui :
Julius de Molnár
SIBIIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

— Execută toffelul de icoane artistice. —

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime naturală. — Picturi renumite cu ulei în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc bucuros.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

IOSIF KNOTT

Fabrica: în drumul Buzlașului
în fața casei de vamă. ● Căucelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea. Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, eruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de apă, vaduri, padimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferez garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și prelininare de spesa.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHMEREK și SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonáz-u. 14.

Recomandă motoare mănate cu ulei brut, benzină și cu gaz de prima calitate, precum și orice articole tehnice uleiuri, instrumente și mașini. Primește instalațiile de mori pentru măcinat. — Atelier de reparat propriu —

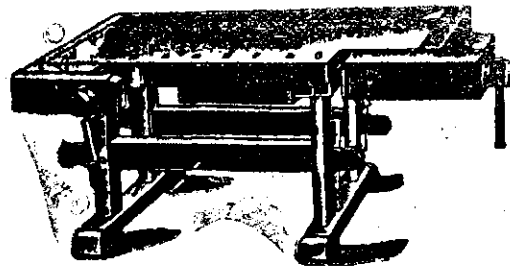
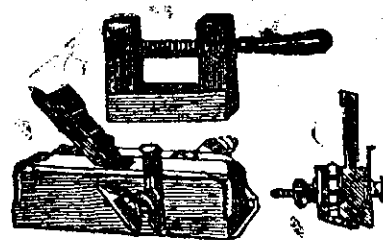
Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

VENZEL GYÖRGY,

fabrică de lemnăril în
Zelden — (Feketehalom).

Unealta bună e jumătate lucru!

Se fabrică lavițe pentru giliut, din cel mai bun material de lemn și lama de fier, mai departe cele mai bune roabe pentru săpător și căratul petrișului, pe lângă garanție, fiecare bucată să vinde cu cel mai moderat preț.

Cei cari cer cu provocare la ziarul »Tribuna« primesc Catalogul de prețuri gratuit și porto franco.

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Zinti János atelier de pictură de sticlă
Budapest IV. Utószut-79.

Ami lau îndrăneala a atrage atenția on publico asupra atelierului meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserică, verande și sufragerii.
Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă, precum și alte obiecte în branșa aceasta.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE
VARGA și NAGY

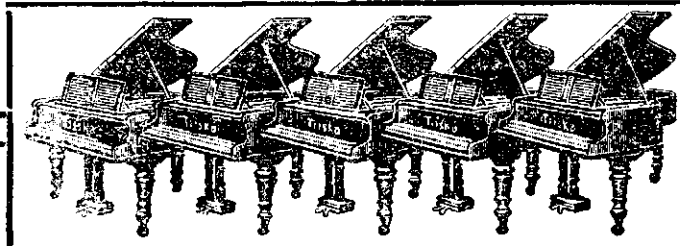
în ORADEA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curețește tot felul de vestimente preoțești, bărbătești, de dame, blouse de mătăasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătăasă după modele dorite.

În caz de doliu, orice vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depositul nostru e în Nagyvárad, Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagè 26.

TRISKA J. Primul depozit de piane
— din tot Ardealul —
Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

SHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,
pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în
ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește oordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier făurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jașuri fără miros. - Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUTATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

SLEPAK A.

orologier, aurar și giuvargiu în
Marosvásárhely, Széchenyi-tér nr. 43

Mare depozit de tot felul de oroloage de buzunar, de părete, atrnătoare precum și tot felul de giuvaerice de aur și argint. Reparații de oroloage și giuvaerice se efectuează prompt și conștiințios. Gluvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi.

Este foarte importantă

pentru bolnavi și reconvalescenți folosirea excelentului întăritor de mușchi și oase

pesmetul nutritiv Tropon (Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la: —

FRIEDRICH SCHIEB
Sibiu — Nagyszeben
— Elisabethgasse Nr. 12. —

MEGYERI JMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA - Gyulafehérvár, Széchenyi-u.** (îngă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

IOSEF JIKELI

SIBIU, str. Cismădiei Nr. 47.
Telefon Nr. 190.

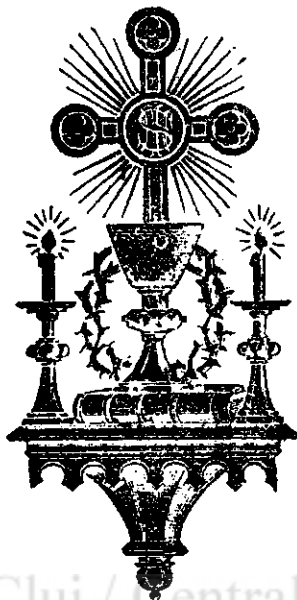
neguțatorie pentru articli de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar; Candelabre.

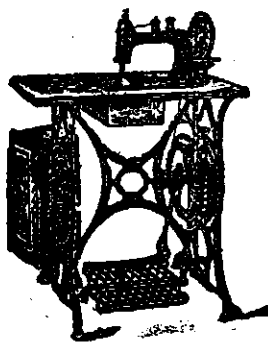
Întin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșle cu prisme de sticlă cu tot K 43.—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

BALOG GÉZA

Depozit de biciclete și mașini de cusut, atelier de reparat.
Vârșeț — Versecz, str. Deák Ferencz Nr. 3.
Filiale: Becicherecul-mare, F6-ut și colțul str. Martintz.

Depozit de totfelul de mașini de cusut și biciclete

din țară și din străinătate precum și totfelul de părți de-ale acestora cu prețuri foarte ieftine.

Atrag tot odată atențiunea on. public asupra celor mai bune ace ale mele pentru mașini de cusut.

Reparaturile se efectuează prompt și ieftin.

Garanție pe 6 și 10 ani.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS

brutărie și pregătitor de alimente.
:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Gustuoasă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăs și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabeți, pâine de ovăs pentru reconvalescenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwieback) de nuci Graham, pesmet (zwieback) de slad de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

ușoară de mistult.

Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapesta cu — — medalia de aur. — — Prețuri moderate. Serviciu conștiințios. — — Catalog de prețuri gratis și franco. — —

Nutri-toare.

Producătoare de sânge.

Pâinea întărește inima omului.

Pâine curată de grâu și de făină dură.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 26.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plă-uta cunoștință on. public, că mi-am deschis **nou atelier de fotografiat** în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerințele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării, stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebi speciile mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost distins cu medalia de aur. — De altcum pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

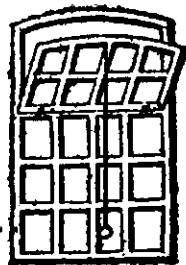
Atelierul e deschis și în dumineci și sărbători.

Cu deoseb.ă stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

GEORG MÜLL & BRUDER,

lăcătar mașinist și de edificii în
ZEIDEN — FEKETEHALOM.
(Lângă Brașov).

Avem un atelier bogat asortat și pe care l-am instalat conform eerințelor moderne și l-am înzestat cu puteri excelente de muncă. Primesc ori-ce el de construcții aparținătoare acestei branșe, precum: **tot-felul de lucrări de edificii**, portaluri, schele și gratii de fier, îngrădiri de fier la coridoare, și balcoane, geamlucuri, uși ferestrii de fier, îngrădiri de fier la morminturi, fântini săritoare și ori-ce lucrări de fier și de bas-relief. Apoi executăm tot-felul de îngrădiri cu sîrmă, saltele de sîrmă la pat (madrături), și primim spre renovare tot felul de mașinării economice, executate prompt, perfect, estetic și cu prețurile cele mai moderate.

Tot felul de mașinării economice de la noi se pot procura în cele mai avantajoase condițiuni.

Comandele din provincie se execută prompt.

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română, București 1906.

Onorat Cler român!

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut subscribul, depozitul meu cu tot felul de

• **Pălării preoțești** •

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile cele mai convenabile. In deosebi recomand modelul nou de pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori-ce față. Cu permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„**Model Dr. Cristea**“.

Este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui Domn preot acest dragălaș model.

Tot odată fac cunost Onor. Cler Român, că acest adevăratul „**Model Dr. Cristea**“ numai la mine se poate procura, căci nici nu le este permis la alte firme al face acest model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în format. **Prețul 9 cor. 40 fil.**

Pălării preoțești linse calitate fină **7 cor.** Cutia și porto 1 cor. 20 fil., trimit ori și unde cu rambursă sau primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pălăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul **5 cor.**

In speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cuvenit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucuros dela firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă :

A. Meșotă,

pălărier român.

Brașov, str. Orfană 3.

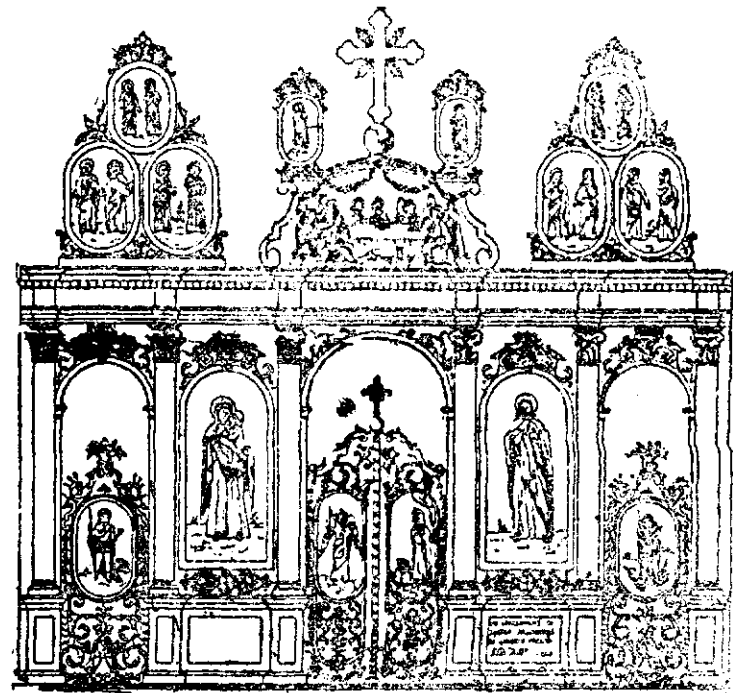
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (I. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin :

altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara prelininarele mele cu ori-care din străinătate.

DROGUERIE ȘI MARE PRĂVĂLIE DE PARFUMERII.

VOJTEK ȘI WEISZ IN ARAD

RECOMANDA IN ATENȚIUNEA ON. PUBLIC DEPOZITUL LOR CEL MAI BINE ASORTAT.

FONDAT ÎN ANUL 1890.

Alifii pentru față,
Pudre pentru dame,
Cosmetici pentru mâni,
Apă de colonii,
Parfumuri pentru odăi.
Tot felul de Săpunuri,
din țară și străinătate.
Creme pentru înfrum-
sețare.
Prăfuri, Perii, și Apă
pentru dinți.

TEA

calitatea cea mai fină
și cea mai ieftină. ☐

RUM

cea mai renumită
calitate. ☐

Cele mai noi
PARFUMURI

engleze și franceze în sticle originale și
măsurate.

Făină
nutritivă:

NESTLÉ,
KUFÉKE,
TEINHARDT,

pentru copii,
totdeauna proaspătă.

Pr a l de presărat,
pentru copii.

CREMA-BABY.

Rugăm pe onoratul public românesc, ca ședula primită dela cassa noastră să o pună în oare-care cutie de banii în scopuri de binefacere.